

רע"פ 2096/07

בפני : כבוד השופט א' א' לוי

המבקשת : דר' צפורה רייני כוכבי

נ ג ד

המשיבה : מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בירושלים, בע"פ 30781/06, מיום 1.3.07, שניתן על ידי
כבוד סגן הנשיא השופט עוני חבש

בשם המבקשת: בעצמה

בשם המשיבה: עו"ד נעמי גרנות

החלטה

1. כלי-רכב בבעלותה של המבקשת נמצא מבצע בין השנים 2004-2005 שלוש עבירות תעבורה, בגין נשלחו למבקשת דו"חות משטרה ובהם קנסות לתשלום. לטענת המבקשת, הדו"חות – שנשלחו לכתובת המגורים של הוריה – שולמו בידי אחיה, המודה כי הוא זה שנהג ברכב בעת ביצוע העבירות.

2. לימים, נודע למבקשת כי במרשם הפלילי של משטרת ישראל רשומה היא – ולא האח – כמבצעת העבירות. היא פנתה אפוא למרכז המידע במשרד התחבורה, על מנת שיסב את הרישום. משרד התחבורה, שאינו הגורם המוסמך לטפל בדבר, הפנה את המבקשת לתביעה המשטרתית, ושם נמסר לה כי הסבת הרישום היא בסמכותו של בית-המשפט לתעבורה בלבד.

3. המבקשת פנתה אפוא לבית-המשפט לתעבורה בירושלים, אך בקשתה להסבת הרישום נדחתה. בהחלטתו מיום 26.10.06 קבע בית-המשפט לתעבורה (כבוד השופט א' טננבוים), בזו הלשון:

1. "מי שנותן רכב לשימוש אדם אחר חייב לדעת שקיים סיכון שהמשתמש יעבור עבירות.

2. אי אפשר כיום, לאחר שעברו שנים להתחיל להסב הרשעות. לצערי, אם נתחיל לפתוח דוחות אחרונות, הרי אין לדבר סוף ולא ניתן יהיה לעמוד בכך".

4. ערעור, שהוגש לבית-המשפט המחוזי בירושלים, נדחה (כבוד סגן הנשיא ע' חבש), מן הטעם שפרק זמן ממושך חלף בין מועדי ביצוען של העבירות לבין התאריך בו הוגשה בקשת ההסבה. מכאן הבקשה שבפני להתיר ערעור שני.

5. בתשובתה לבקשה, הודיעתנו הממונה בפועל על ענינים פליליים בפרקליטות המדינה, עורכת-הדין נ' גרנות, כי בית-המשפט לתעבורה כלל לא היה מוסמך לדון בבקשת ההסבה. שכן, מעת ששילמה המבקשת את הקנסות, התקיימה בה הוראתו של סעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, ולפיה:

שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו.

מכאן, כי עם התשלום, השתכללה הרשעתה של המבקשת בעבירות בהן הואשמה. סעיף 229(א)(1) לחוק אמנם מאפשר למשלם הקנס לעתור, אף לאחר ביצוע התשלום, לתובע המשטרתי למען תבוטל הודעת הקנס, ואולם לשם כך קצב המחוקק פרק זמן של שלושים ימים בלבד מעת המצאתה של ההודעה. המבקשת לא פעלה בגדריה של מסגרת זמן זו, ואף לא בגדרי פרק הזמן המוקצב לצורך הגשת ערעור, ומשכך אין לראות את בקשתה אלא כעתירה לביטולה של הרשעה חלוטה – הליך שלא בא זכרו בהוראות סדר הדין הפלילי.

6. המבקשת, שאינה מיוצגת, נטלה לעצמה חירות להשיב על הודעת המדינה, ועיקר בטענותיה הוא שהודעת הקנס כלל לא הגיעה לידיה, ורק בשלב מאוחר יותר נודע לה על תוכן המרשם, או-אז פעלה היא בלא דיחוי לשינויו. לחיזוק טענתה זו צירפה המבקשת דו"ח בגין עבירת חנייה שרשמה לה עיריית בני-ברק, ומעיד כי הכתובת המצויה בידיהם של גורמי האכיפה אינה כתובתה, כי אם זו של בית-הוריה.

7. עיינתי בבקשה ובנספחיה, ובאתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות, בשל כך שהרשאת ערעור שני אינה המסגרת המתאימה לבירור הענין. טעמי לדבר, אדגיש, שונים הם בתכלית מאלו ששימשו בסיס להכרעתו של בית-המשפט לתעבורה, הכרעה

שאינן לה על מה שתסמוך. שכן, לא הסיכון הטבוע במסירת רכב לשימוש של אדם אחר, ולא העומס על בית-המשפט המתבקש לבחון מחדש הרשעות שלעבר, הם השוללים במקרה זה את האפשרות להסבתו של הרישום הפלילי. למעשה, הטענה היחידה הצריכה לפנים היא טענת המבקשת כי ההמצאה לא בוצעה כדין. אסביר את דברי.

8. על הסוגיה חולשות הוראותיו של סעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי, כמו גם הכללים הנוהגים ברגיל באשר להידרשות מחודשת להרשעה חלוטה בפלילים. אלה גם אלה סוללים בפני אדם, אשר קנס הושת עליו בגין עבירת תעבורה שביצע, לרבות בפני מי ששילם את הקנס, דרכים שונות להתגונן מפני הרשעה או לשנות ממנה. בחלקן, מוגבלת הפעולה בזמן, וזאת משיקולים של סופיות הדיון ושל יעילות ההליך. ברם, מקום בו לא ידע ולא יכול היה אדם לדעת כי אישום תלוי ועומד נגדו, עשויה להימצא הצדקה לחריגה מסד זמנים זה. העותרת לא צירפה לבקשתה העתק מן הדו"חות שנשלחו לה, ואף בידי המשיבה לא עלה לאתר הודעות אלו. ברם, אפילו הנחתי כי הצדק עם המבקשת וההודעות נשלחו לכתובת שאינה כתובת מגוריה, השקפתי היא כי אין לה להלין בענין זה אלא על עצמה. מבעליו של כלי-רכב אתה מצפה – וזוהי גם חובתו על-פי חוק (ראו סעיף 17 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965; סעיף 2 לחוק עדכון כתובת, התשס"ה-2005) – כי ידאג לכך שהכתובת המצויה בידיהם של גורמי התעבורה היא כתובתו האמיתית. מקום בו לא עשה כן, לא יוכל הוא להישמע בטענה כי דברי דואר שנשלחו לכתובת השגויה לא הגיעו לידי.

9. בנסיבות הענין, הפכה הרשעתה של המבקשת לחלוטה, ולא ניתן עוד להשיג עליה באמצעותו של מוסד הערעור, בין אם ערעור ראשון הוא ובין אם שני. אין פירוש הדבר כי בהכרח נסתם הגולל על יכולתה של המבקשת לעתור לביטול ההרשעה, באמצעות הכללים הקבועים לכך בדין, ואולם דבר זה לא יוכל לעשות בגדרה של בקשה לערעור נוסף.

מטעם זה, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ג באייר התשס"ז (01.05.07).

ש ו פ ט